

Överföringsrutiner mellan barnomsorg och grundskola

Styrande dokument – Riktlinjer

Beslutsdatum
27.11.2024

Giltighetstid
Tillsvidare

Diarienummer
-

Fastställt av
Bildningschefen

Dokumentansvarig
Bildningschefen

Omfattar
Bildningssektorn

Innehåll

1	Introduktion	1
2	Det mångprofessionella stödet	4
2.1	Det mångprofessionella stödet inom ramen för specialklass i Mariehamns stads grundskolor	4
2.2	Träningsundervisningen.....	4
3	Läroplan för barnomsorgen på Åland (LR 1.8.2022)	4
4	Tidigarelagd skolstart	5
5	Senarelagd skolstart	5
6	Inskrivning till skolan	5
7	Utvärdering och uppdatering av överföringsrutinerna.....	5

1 Introduktion

Denna plan fungerar som verktyg för övergången mellan barnomsorg och grundskola eller träningsundervisningen. Planen är uppgjord i samråd mellan representanter för både barnomsorg och grundskola i Mariefhamn under höstterminen 2023.

Planen ger en överblick av processen från barnomsorg till skolstart med fokus på samarbetet mellan verksamhetsformerna. Ansvariga för uppgörandet av denna plan har under hösten 2023 bestått av tre samordnade speciallärare, en speciallärare i barnomsorg, en barnomsorgskurator, två daghemsföreståndare (lärare i barnomsorg), tre biträdande rektorer och en platshandläggare med ansvar för stödtjänster i barnomsorgen (även ordförande för arbetsgruppen). Arbetsgruppen tillsattes av biträdande bildningschefen.

Barnens åsikter om övergången, framför allt skolbesöken, har beaktats genom att pedagogisk personal inom skolan intervjuat elever i åk 1. Sammanfattningsvis upplevde eleverna övergången och skolbesöken som positiva, i synnerhet möjligheten att få bekanta sig med skolbyggnaden under gårdsfesten och kvällsbesöken.

Vecka/månad	Plan för överföringsprocessen
I december (året innan skolstart)	Överföring av anonymiserade preliminära uppgifter gällande antal barn samt antal barn i behov av stöd skickas från barnomsorgen till skolorna. Speciallärarna i barnomsorgen meddelar skolorna.
I januari	Inskrivning till skolan görs av vårdnadshavare via en elektronisk blankett på stadens hemsida.
Vecka 6–7	Bildningskansliet skickar ut uppgifter om blivande åk 1 elever till grundskolorna. I uppgifterna framgår från vilket daghem och avdelning barnet kommer.
Vecka 8–10	Barnomsorgen levererar uppgifter om blivande åk 1 elever: överföringsblanketten och eventuella, aktuella "Stöd för utveckling och lärande" (SUL), utlåtanden och andra dokument som anses som nödvändig information, till berörd biträdande rektor/vice rektor. Biträdande rektor/vice rektor (i samråd med mottagande lärare) planerar och meddelar daghemsföreståndare dag och klockslag för skolbesök som sker v. 14–20.
Vecka 12–13	Överföringsmöten ordnas mellan barnomsorg och grundskola. Biträdande rektor/ vice rektor ansvarar för scheman för dessa möten och meddelar respektive daghemsföreståndare i god tid samt reserverar tillräckligt med tid för möten. Till överföringsmöten kallas: berörda lärare i barnomsorg, speciallärare i barnomsorg, mottagande klasslärare, biträdande rektor/ vice rektor, speciallärare,

	<p>fritidshemsföreståndare, barnomsorgs- och skolkuratorer, barnomsorgs- och skolpsykolog och skolhälsovårdare. Om möjligt kan man erbjuda alternativet att delta på möten på distans. (Gällande enskilda överföringsmöten se maj månad)</p> <p>Möten sker under v.12 i Strandnäs och Ytternäs samt v.13 i Övernäs. Varje skola kan välja att ordna sina överföringsmöten under en och samma dag, förutsatt att de tre skolornas möten inte sammanfaller med varandra.</p> <p>Specialklasslärare kontaktar berörda daghem och informerar biträdande rektor/ vice rektor om sina besök gällande elever med mångprofessionellt stöd. Individuella överföringsmöten inleds.</p>
Vecka 14–20	<p>Barn inom förundervisningen besöker sin blivande skola vid två tillfällen. Det andra besöket ska även innefatta lunch i skolan. Biträdande rektor/vice rektor planerar i samråd med mottagande lärare dag och klockslag för skolbesök. Aktiviteten under skolbesöket planeras av lärarna (åk 1–2) som tar emot barnen på skolbesöket. Elever till specialklass får före skolbesöket besöka skolan även vid ett separat tillfälle med sina vårdnadshavare.</p> <p>Skolbesök 1 V.14–15 Strandnäs V.15 Ytternäs V.16 Övernäs Under första skolbesöket deltar blivande elever i åk 1 på en lektion och en rast.</p> <p>Skolbesök 2 V.17–18 Strandnäs V.17–18 Ytternäs V.19–20 Övernäs Under andra skolbesöket deltar blivande elever i åk 1 tillsammans med personalen från förskolorna på två lektioner, en rast och på lunchen. I mån av möjlighet kan blivande elever i åk 1 få träffa sin blivande klasslärare under besöket.</p> <p>Vid behov förs en dialog mellan skolorna gällande justering eller byte av besöksveckor, till exempel då röda dagar infaller på de nämnda veckorna.</p>
Vecka 17–20	<p>Förundervisningsbarnens blivande klasslärare kontaktar och besöker daghemmen. Blivande klasslärarna har med sig information om kvällsbesöket som sker i maj.</p>

<p>I maj</p>	<p>Blivande elever i åk 1 gör ett kvällsbesök till skolan tillsammans med sina vårdnadshavare. Kvällsbesöket ordnas samma kväll som Hem och skolas gårdsfest. Fritidshemmet har då öppet hus. Under kvällsbesöket delas Wilma-koderna och ett välkomstbrev ut till vårdnadshavarna, inklusive datum för vårdnadshavarmöten som sker i augusti, och de blivande ettorna får sina kepsar.</p> <p>2025 gäller följande datum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 22.5 Strandnäs • 20.5 Ytternäs • 21.5 Övernäs <p>Speciallärare i barnomsorg initierar enskilda överföringsmöten gällande barn som har behov av regelbundet stöd. Till enskilda överföringsmöten kallas berörda klasslärare, lärare i barnomsorg, speciallärare, speciallärare i barnomsorg, fritidshemsföreståndare, biträdande rektorer, vårdnadshavare och vid behov andra berörda. Barnomsorgskuratorn och skolkuratorerna har vid behov kontakt med varandra gällande information som behöver överföras.</p>
<p>I augusti, innan skolstart</p>	<p>Vårdnadshavarmöte ordnas av skolan, veckan innan skolstart.</p> <p>Blivande klasslärare och specialklasslärare ansvarar för att delge den information som inkommit under våren om eleverna till undervisande lärare och berörda assistenter. Fritidshemsföreståndaren informerar personalen på fritidshemmen. Denna information bör vara både muntlig och skriftlig.</p>
<p>I oktober</p>	<p>Speciallärarna i barnomsorg initierar till ett allmänt återkopplingsmöte om hur skolstarten varit för åk 1. Till mötet kallas berörda daghemsföreståndare, klasslärare, biträdande rektorer och samordnade speciallärare på mottagande skola. Gällande enskilda elever kan speciallärarna i barnomsorg och barnomsorgskuratorn kontakta biträdande rektorn/vice rektorn som hänvisar till den berörda klassläraren.</p>

2 Det mångprofessionella stödet

2.1 Det mångprofessionella stödet inom ramen för specialklass i Mariehamns stads grundskolor

Inskrivningen till specialklassen sker genom samma elektroniska blankett som till allmän undervisning. Det är viktigt att inskrivningen sker i ett så tidigt skede som möjligt och kompletteras av ett utlåtande baserat på en utredning gjord av psykolog.

Efter avslutad inskrivningsperiod inleds inskolningsprocess med ett daghemsbesök och sedan ett enskilt överföringsmöte som initieras av speciallärare i barnomsorgen under v. 12 och 13. Där deltar specialklasslärare, överförande enhet, vårdnadshavare samt eventuella övriga berörda aktörer. Eleven placeras i en klass, vars specialklasslärare ansvarar för inskolningen. Inskolningen följer planen för överföringsprocessen i allmän undervisning men kan i vissa fall planeras enligt varje elevs individuella behov.

2.2 Träningsundervisningen

Vanligtvis börjar eleven i Träningsundervisningen vid 6-årsåldern, pga. elvaårig läroplikt (LL om barnomsorg och grundskola (2020:32) 22§, del III). Det ifylls en inskrivningsblankett som kompletteras av ett utlåtande baserat på en utredning gjord av psykolog. Överförande enhet tar kontakt med Träningsundervisningen för att få inskrivningsblanketten. Träningsundervisningens inskrivningsperiod är normalt under vecka 5–6. Efter avslutad inskrivningsperiod inleds inskolningsprocess med ett nätverksmöte där föreståndaren på Träningsundervisningen, överförande enhet, vårdnadshavare samt eventuella övriga berörda aktörer deltar. Inskolningen planeras för vårterminen i samråd med mötets deltagare. Eleven placeras i en klass, vars klasslärare ansvarar för inskolningen. Inskolningen planeras enligt varje elevs individuella behov.

3 Läroplan för barnomsorgen på Åland (LR 1.8.2022)

Tidpunkten för skolstarten kan variera utifrån barnets bästa med beaktande av barnets sociala och emotionella samt kognitiva, språkliga, matematiska och motoriska mognad. Under förundervisningsåret genomför speciallärarna i barnomsorg i samarbete med lärarna i barnomsorg/förundervisning en kartläggning som är en del av den samlade dokumentationen kring barnets utveckling och lärande som kan ligga till grund då tidpunkten för skolstarten diskuteras. Då alternativ kring tidpunkt för skolstarten diskuteras och övervägs ska vårdnadshavarna inkluderas i ett så tidigt skede som möjligt.

Rätten till skolgång börjar då barnet blir läropliktigt, men kommunen kan på ansökan av vårdnadshavaren av särskilda skäl ge ett barn rätt att börja sin skolgång ett år tidigare eller ett år senare än det år då barnet blir läropliktigt. Vid en eventuell tidigare- eller senarelagd skolstart ska vårdnadshavaren lämna in en ansökan till kommunen. 5 (8)

4 Tidigarelagd skolstart

Barnets vårdnadshavare och lärare i barnomsorg rådgör och diskuterar med barnomsorgs- och skolpsykologen samt specialläraren i barnomsorg. Diskussion samt utredning om tidigarelagd skolstart ska *helst* ske innan förundervisningen startar på hösten, då barnet har rätt att delta i förundervisning året innan skolstart, som femåring eller sexåring. Barnomsorgs- och skolpsykologen tar alla parter kunskaper och synpunkter i beaktande då rekommendation görs. Utgående från utredningen skriver psykologen en rekommendation gällande tidigarelagd skolstart, som sedan skickas till bildningschefen som fattar ett beslut om detta.

5 Senarelagd skolstart

Barnets vårdnadshavare och lärare i barnomsorg rådgör och diskuterar med barnomsorgs- och skolpsykologen samt specialläraren i barnomsorg. Det görs en helhetsbedömning på fördelarna för barnet vid ett ytterligare år i barnomsorgen. Speciallärare i barnomsorg fungerar som ett viktigt stöd i frågeställningen. Ett beslut om senarelagd skolstart tas av biträdande bildningschefen innan skolbesöken. Om familjen av någon anledning vill byta daghem ska en ansökan om byte lämnas in, men om barnet stannar kvar på samma daghem behövs ingen ansökan. Enligt LL om barnomsorg och grundskola 2020:32 del II 23 § är barnomsorgen alltid avgiftsfri under året som barnet har uppskov med att inleda sin skolgång.

6 Inskrivning till skolan

Information om inskrivning till skolan ges ut på stadens hemsida och i tidningarna. Inskrivning till skolan sker inom januari månad via en elektronisk blankett på stadens hemsida:

<https://www.mariehamn.ax/barn-och-utbildning/grundskola/inskrivning-elever>

Om barnet även behöver fritidshemsplats ansöker du om det skilt. Information finns på stadens hemsida: <https://www.mariehamn.ax/sjalvservice/ansokan-om-plats-pa-fritidshem>

Information om kvällsbesöket till skolan ges i samband med skolans besök till daghemmen. Vid kvällsbesöket ges information om det första vårdnadshavarmötet. Wilma är skolans kommunikationskanal mellan hem och skola.

7 Utvärdering och uppdatering av överföringsrutinerna

Det övergripande ansvaret för verksamheten har bildningschefen och biträdande bildningschefen. Platshandläggaren med ansvar för stödtjänster är ansvarig för planens praktiska och faktiska uppdatering. Planen ska utvärderas regelbundet genom ett samarbete mellan ansvariga personer för stadens grundskolor, daghem och fritidshem samt representanter för de yrkeskategorier som är närmast berörda av planen. Då planen utvärderas ges barnen i åk 1 möjlighet genom klassdiskussion att inkomma med sina synpunkter på hur övergången uppfattats. Dessutom kan eventuella kommentarer från vårdnadshavare beaktas.